

CPB Notitie

Aan: De heer Snels (GroenLinks)

Centraal Planbureau
Bezuidenhoutseweg 30
2594 AV Den Haag
Postbus 80510
2508 GM Den Haag
T 088 9846000
I www.cpb.nl

Datum: 03-10-2018

Betreft: Toelichting energiebelasting in koopkrachtramingen CPB

1 Inleiding

Het CPB is door GroenLinks verzocht om meer toelichting te geven bij het meenemen van energiebelastingen in de koopkrachtberekeningen naar aanleiding van een artikel in het Algemeen Dagblad op 02-10-2018¹. Deze notitie gaat achtereenvolgens in op:

- Hoe loopt energiebelasting mee in de koopkrachtramingen van het CPB en waarom op deze manier?
- Wat zijn de inkomenseffecten van het energiebeleid in 2019 en verder?

1.1 Koopkrachtramingen en energiebeleid

In het Centraal Economisch Plan 2018 heeft het CPB een verkenning uitgevoerd naar de mogelijke inkomenseffecten van energie- en klimaatbeleid². Hierin hebben we onder andere aangegeven hoe energiebeleid meeloopt in de koopkrachtberekeningen, en met welke redenen.

Hoe loopt energiebeleid mee in de koopkrachtramingen van het CPB en waarom?

In de koopkrachtberekeningen van het Centraal Planbureau (CPB) (en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) loopt de ontwikkeling van de energielasten mee via de inflatie. Hogere energielasten zorgen voor een hogere inflatie en daarmee

¹ <https://www.ad.nl/politiek/lagere-inkomens-extra-geraakt-door-klimaatbeleid~a9fa4462/>

² Zie het achtergronddocument: <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CPB-Achtergronddocument-22maart2018-Verkenning-inkomenseffecten-energie-en-klimaatbeleid.pdf>

En/of het tekstkader: <http://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/CEP2018-Tekstkader-pag-71.pdf>

voor een daling van de inkomens in reële termen. Voor ieder huishouden en elke inkomensgroep resulteert de toename van de lasten daarmee tot dezelfde relatieve daling van de koopkracht. Uit onderzoek van CE Delft³ blijkt echter dat de effecten van de ODE relatief sterker neerslaan bij lagere inkomens dan bij hogere inkomens.

Het meer specifiek meenemen van de energiebelasting in de reguliere koopkrachtberekeningen van het CPB is evenwel gecompliceerd. Zo is het energieverbruik voor individuele huishoudens niet bekend in de brondata die voor de koopkrachtberekeningen wordt gebruikt. Daarnaast geldt dat als we wel specifiekere rekening zouden houden met energielasten, er dubbeltelling plaats zou hebben: de energielasten zijn immers onderdeel van de inflatiedefinitie in Nederland. Om evenwel toch iets te kunnen zeggen over de effecten van het energiebeleid voor verschillende inkomensgroepen is daarom een verkenning uitgevoerd naar de geïsoleerde inkomenseffecten van het voorgenomen energiebeleid.

Welke gevolgen heeft het energiebeleid in 2019?

In antwoorden op vragen van uw Kamer over de Macro Economische Verkenning 2019⁴ hebben wij aangegeven dat het energiebeleid in 2019 een sterker negatief koopkrachteffect heeft op lagere inkomens dan op hogere inkomens. De laagste inkomenscategorie zou in doorsnee ongeveer 0,2% lager uitkomen en de hoogste inkomenscategorie in doorsnee ongeveer 0,2% hoger dan de mediaan. Uiteraard zijn er ook grote verschillen binnen de verschillende inkomensgroepen, bijvoorbeeld omdat het isolatieniveau van de woning sterk verschilt.

³ CE Delft, 2018, Indicatoren voor een rechtvaardig klimaatbeleid, Delft: 24 januari 2018.

⁴ Zie vraag en antwoord 39 in <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2018/09/28/cpb-antwoorden-kamervragen-macro-economische-verkenningen-mev>